

“We willen dat de mama’s zich hier thuis voelen”

ACHTER DE SCHERMEN VAN DE KRAAMAFDELING IN HET AZ DELTA MENEN

MENEN • Het geboortecijfer op de kraamafdeling van het AZ Delta Menen is vorig jaar met 17,6 procent gestegen. Het gaat daarmee lijnrecht in tegen de algemene dalende trend. “Mensen komen van heinde en ver voor de familiale en huiselijke sfeer die in het ziekenhuis en ook in onze kraamafdeling hangt”, vertelt Heidi Loyson, diensthoofd van die laatste afdeling.

DOOR ELINE DESMET • Die huiselijke sfeer is inderdaad het eerste wat opvalt in het AZ Delta Menen. Het ziekenhuis ligt in het hartje van de stad Menen, iets wat ondenkbaar zou zijn in een van de centrumsteden van onze provincie. Die ligging, midden in de stad, maakt duidelijk dat het om een klein ziekenhuis gaat. Bij het binnenkomen geen terminals of onthaalruimtes maar een receptie met een vriendelijke medewerkster die je meteen de weg wijst. Alsof je tien jaar teruggaat in de tijd, zalig... De kraamafdeling bevindt zich op de eerste verdieping en bestaat uit één enkele gang met een aantal kamers, een verloskwartier, een afdeling neonatologie, enkele bureaus voor de gynaecologen en voor de vroedvrouwen. Die laatste treffen we tijdens hun middagpauze. De gemoedelijke sfeer is frappant. De vrouwen keuvelen en kennen elkaar duidelijk door en door. Dat zij mama’s en hun baby’s bij een van de belangrijkste gebeurtenissen van hun leven bijstaan, doet je spontaan glimlachen. “Er hangt hier een zeer familiale sfeer”, vertelt Heidi Loyson, diensthoofd van de kraamafdeling. Naast drie kinderartsen en drie gynaecologen telt de afdeling 18 vroedvrouwen. “Het is van groot belang dat wij allemaal goed samenwerken”, vertelt Heidi. “Wij kunnen niet zonder hen, zij kunnen niet zonder ons. We slagen goed in dat opzet, we zitten allemaal op dezelfde golflengte en komen met plezier werken. We komen ook buiten de werkuren regelmatig samen, om iets te drinken of te eten. We zijn onlangs nog met het hele team op weekend geweest.”

“Na de bevalling blijft het kindje minstens één uur op de huid van de mama liggen”

BORSTVOEDING

Zonder kwaliteitsvolle zorg zijn die uitzonderlijke sfeer en gezelligheid echter niet veel waard. Maar ook op dat vlak scoort de kraamafdeling van het AZ Delta Menen goed. Hoewel er in heel Vlaanderen een dalend geboortecijfer te noteren valt, is dat cijfer in het AZ Delta Menen met 17,6 procent gestegen. “In 2015 zijn hier 490 baby’s geboren”, gaat Heidi verder. “In 2014 waren er dat nog 418.” Ook het percentage kersverse mama’s in AZ Delta Menen dat borstvoeding geeft, is met 74 procent vrij indrukwekkend. “Wij staan inderdaad 100 procent achter borstvoeding en baseren ons daarvoor op wetenschappelijk onderzoek dat bewijst dat het heel wat antistoffen bevat en dus de immuniteit van pasgeborenen

vergroot. Maar mama’s die voor kunstvoeding kiezen worden niet gepusht of een schuldgevoel aangepraat. Elke mama is vrij om te kiezen welke voeding ze haar baby wil geven en wij zijn heel correct in het respecteren van die beslissing.” Heidi vertelt dat op voorhand al – tijdens een prenatale consultatie – wordt afgesproken of de mama borstvoeding wil geven. “We geven dan ook het belang aan van die ene borstvoeding net na de bevalling”, aldus Heidi. “Die voeding is niet alleen erg voedzaam maar ook belangrijk voor de binding tussen de mama en de baby. Ook aan mama’s die geen borstvoeding willen geven, raden we aan om die ene keer toch aan te leggen.” Na die prenatale consultatie is het wachten op

We zien de vroedvrouwen in het bijzijn van diensthoofd Heidi Loyson met onderaan van links naar rechts : Eveline Parmentier, Patricia Troonbeeckx, Sarah Verschuere, Anneleen Bekaert, Ariane Pottilius en Hanne Dejonckheere. Staand van links naar rechts : Roos Vandendriessche, Amira Souiou, Irmgard De Boe, Anne Vanhecke, Petra Wyseur, Annemie Laridon, Margy Lagae en Heidi Loyson. (Foto KPM)

in die ruimte doen we er alles aan om het huiselijk te maken”, vertelt Heidi. “Wie dat wenst kan muziek meebrengen om in het verloskwartier te laten afspelen. Er is ook een relaxatiebad beschikbaar. De bevalling zelf vindt indien mogelijk met gedimde lichten plaats.” Een ander indrukwekkend cijfer waarmee het AZ Delta Menen kan uitpakken is dat van het percentage vrouwen dat met epidurale bevalt : dat cijfer is slechts 50 procent. “Net zoals bij borstvoeding kiest de toekomstige mama zelf wat ze wil. Nog voor de bevalling plaatsvindt, meestal is dat dan op een infomoment, vertel ik wat meer over epidurale. Maar ik wil via deze weg alle vrouwen geruststellen, de gruwelverhalen over vrouwen die een verdoving willen maar dat door omstandigheden niet krijgen, omdat het te laat is bijvoorbeeld, zijn echt uitzonderlijk.” Als het kindje geboren is, volgt dan – indien de mama dat wenst – de eerste borstvoeding en blijft het kindje minstens één uur op de huid van de mama liggen. “Mama en baby worden na de bevalling niet gescheiden. Dat principe heet skin-to-skin en zou tal van voordelen hebben : het kindje wordt gekoloniseerd met de bacteriën van moeder, wat belangrijk is voor een goede darmflora van het kind en de opbouw van immuniteit, het kindje huult minder, de bloedsuikers blijven normaal, het kindje kan de hartslag, ademhaling en bloeddruk beter stabiel houden, enzovoort... Ook bij een geplande keizersnede passen we het skin-to-skin-principe toe, maar dan in de operatiezaal. En als het door omstandigheden niet bij de mama kan, dan schakelen we de papa in. Het wassen en verzorgen gebeurt dan later wel.”

POSTNATALE ZORG

De functie van de vroedvrouw is vanaf dat moment – eens mama en baby op de kamer zijn – vooral educatief getint. “Ze begeleiden de ouders bij de verzorging van hun baby en geven zoveel mogelijk voorlichting en tips. Dat doen ze gedurende de volledige periode dat mama en baby op de kraamafdeling verblijven. Ze moeten namelijk klaargestoomd worden om dan thuis alles zelf te kunnen. Wat velen niet weten is dat vrouwen die borstvoeding geven in het ziekenhuis een beroep kunnen doen op postnatale zorg. Als je voor meer dan enkel borstvoeding hulp wil krijgen, kan je een beroep doen op een zelfstandige vroedvrouw.” Als uitsmijter geeft Heidi mee dat ze trots is op het team dat ze aanstuurt. “Ik ben lange tijd de jongste geweest, maar zit nu zowat tussen de oudste en jongste medewerkers. Ondanks die grote leeftijdsverschillen werken wij allemaal heel goed samen. Elke leeftijd heeft namelijk zijn kwaliteiten. Dat maakt het werken hier zo ongelofelijk boeiend en aangenaam.”

GEDIMDE LICHTEN

En zelfs voor wie nog nooit een voet binnenzet in het verloskwartier van het AZ Delta Menen, zal zich snel op zijn gemak voelen. “Ook

“Als diensthoofd moet je leidinggeven en tegelijk een van hen zijn”

MENEN • Dat ze in de wieg gelegd is om mama’s te begeleiden bij het op de wereld zetten van hun lieveling, weet Heidi Loyson al heel lang. Ze werkt al meer dan 25 jaar in de sector waarvan 20 jaar als diensthoofd van de kraamafdeling in het AZ Delta Menen.

Heidi Loyson. (Foto KPM)

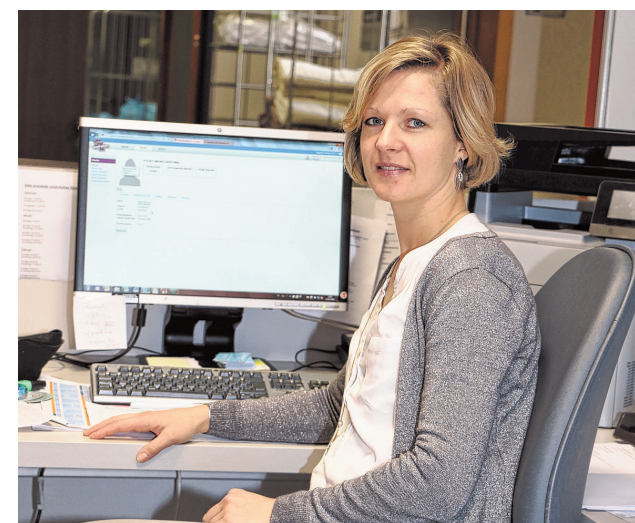
“Ik heb altijd als vroedvrouw willen werken”, vertelt Heidi Loyson. Heidi is 46 en sinds een jaar of 20 aan de slag als diensthoofd van de kraamafdeling van het AZ Delta Menen. “Na mijn middelbare studies volgde ik een opleiding verpleegkunde en vervolgens een opleiding vroedkunde. Mijn eerste werkdag dateert van 1991, ik ben toen gestart met werken in het toenmalige Sint-Jorisziekenhuis. In 1996 kreeg ik de vraag om diensthoofd te worden van de kraamafdeling. Ik wist niet of dat iets voor mij zou zijn en stemde in met een proefperiode van zes maanden. Die periode verliep ‘vruchtbaar’, de functie van diensthoofd was me ‘bevallen’. Twintig jaar later oefen ik nog altijd met evenveel plezier mijn job uit.” Heidi woont in Menen, ze heeft twee kinderen : Emma (20) en Arthur (17). “Mijn beide kinderen

zijn op deze afdeling geboren”, vertelt Heidi. “Hetzelfde geldt voor de kinderen van mijn collega’s. Ik denk dat het feit dat we elkaar kennen en blindelings vertrouwen maakt dat we enkel hier willen bevallen.”

18 VROEDVROUWEN

Heidi’s job bestaat onder meer uit het bijstaan van de artsen tijdens hun patiëntenronde. “Daarnaast spring ik bij waar nodig : op het verloskwartier, de afdeling neonatologie en de materniteit. In ‘normale’ weken werk ik van 7.30 tot 16 uur. Maar omdat onze dienst bestaat uit een relatief klein team, pas ik mijn uren aan de werkdruk aan.” Heidi stuurt een team van 18 vroedvrouwen aan. “Als diensthoofd moet je leiding kunnen geven en tegelijk een van hen zijn. Mijn medewerkers geven mij de ruimte en het vertrouwen om die twee belangrijke aspecten van mijn job fatsoenlijk uit te voeren. Ik mag van geluk spreken, mijn team is namelijk heel dynamisch en flexibel.” Van de 18 vroedvrouwen zijn er drie ook pediatrisch verpleegkundige, drie borstvoedingsverpleegkundige en twee master in de vroedkunde. “Een vroedvrouw in AZ Delta Menen is vriendelijk, empathisch en geduldig. Ze is borstvoeding-minded, bereid daarin te investeren en toekomstige mama’s te begeleiden. Ook is ze flexibel : gezien we een klein team vormen zijn de werkuren en de shifts heel variabel.” (EDD)

UIT HET FOTOALBUM

Liesbet Scherpereel werkt op het secretariaat gynaecologie van het AZ Delta Menen. Dat secretariaat wordt elke dag bemand. “Wist je dat je ook online een afspraak kan maken?” geeft Liesbet mee. “Dat kan heel gemakkelijk op de websites azdelta.be en gynaecologiemenen.be.”

Margy Lagae en Eveline Parmentier zijn naast vroedvrouw ook actief als prenatale consulente. “Tijdens een prenatale consultatie, die doorgaans plaatsvindt tussen week 20 en week 30, controleren we tal van parameters en informeren we de mama in spe over borst- en kunstvoeding.”

Op de kraamafdeling van het AZ Delta Menen zijn drie gynaecologen actief. We zien v.l.n.r. dokter Vandenberghe, dokter Mortier en dokter Cooremans. Overdag behandelen de drie artsen hun eigen patiënten, ‘s nachts en in het weekend is een van hen van wacht en die behandelt dan alle patiënten.

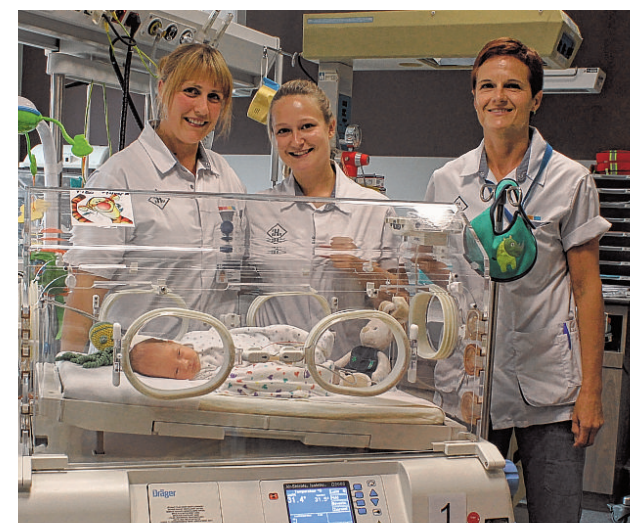
UIT HET FOTOALBUM

We zien enkele vroedvrouwen in het relaxatiebad in het verloskwartier. Het relaxatiebad kan in bepaalde gevallen als bevallingsbad worden gebruikt. “Alleen als er geen complicaties zijn en als er sprake is van een geheel normale zwangerschap en arbeid, is een onderwaterbevalling mogelijk.”

We zien twee kinderartsen : dokter John en dokter Demeester. De derde kinderarts die actief is in het AZ Delta Menen staat niet op de foto, het gaat om dokter Boucquey. “Er is altijd een van ons op de afdeling aanwezig om de pasgeborene op te volgen”, vertellen dokters Demeester en John.

We herkennen vroedvrouwen Anneleen Bekaert, Sarah Verschuere en Petra Wyseur op de dienst neonatologie. Die dienst telt zes posities en biedt ondersteuning aan baby’s vanaf 33 weken. “Alle leden van het team werken via een roulatiesysteem op die afdeling.”